

Latvijas Produktivitātes padomes sēdes

PROTOKOLS

Rīgā,

Nr. 22-32/2

Sanāksmes norise:

2021. gada 15. decembrī plkst. 13:00
Attālināti tiešsaistes platformā ZOOM

Sanāksmi vada:

Latvijas Produktivitātes padomes priekšsēdētājs G.Bērziņš

Piedalās:

Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	J.Binde
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	J.Endziņš
Latvijas Produktivitātes padomes locekle	L.Meņģelsone
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	A.Piebalgs
Latvijas Produktivitātes padomes locekle	L.Straujuma
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	E.Valantis

Pieaicinātās personas:

Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta vecākais analītiķis	O.Barānovs
LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" direktora vietnieks	O.Krasnopjorovs
LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" direktore	I.Šteinbuka

Sanāksmi protokolē:

LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" projekta koordinators
M.Belasova

Sanāksmes atklāšana – G.Bērziņš

Latvijas Produktivitātes padomes (turpmāk – *Padome*) priekšsēdētājs G.Bērziņš atklāj sanāksmi un iepazīstina tās dalībniekus ar sēdes darba kārtību.

1. Latvijas produktivitātes ziņojums 2021

Ziņo: G.Bērziņš

G.Bērziņš ziņo par šī gada Latvijas produktivitātes ziņojuma projektu, kurš pirms sēdes tika nosūtīts Padomes locekļiem iepazīties. Ziņojums sastāv no divām daļām. Pirmā daļa “Produktivitātes faktori un dinamika Latvijā” ikgadēji tiks gatavota pēc Eiropas Savienība (turpmāk – *ES*) rekomendētā formāta un papildināta ar jaunākajiem datiem. Savukārt pētījuma turpmākās daļas padziļināti analizēs kādu no konkrētā gada aktuālajiem produktivitātes faktoriem. G.Bērziņš akcentē ziņojuma pirmajā daļā secināto, ka Latvija vēl joprojām būtiski atpaliek no Eiropas valstu vidējiem produktivitātes datiem. G.Bērziņš aicina, ņemot vērā demogrāfisko situāciju, vairāk pievērst uzmanību produktivitātes aprēķiniem uz vienu strādājošo, kā arī izceļ inovāciju nozīmi produktivitātes ekonomikas attīstībā. G.Bērziņš paskaidro, kādēļ ziņojuma otrā daļa ir veltīta attālinātā darba ietekmei uz produktivitāti, pasvītrotot no šī pētījuma izrietošos ieteikumus attālinātā darba produktivitātes veicināšanas politikai un nepieciešamību uzņēmumu līmenī pilnveidot darbinieku produktivitātes novērtēšanu. G.Bērziņš uzsver, ka lielu pievienoto vērtību veido ziņojumā iezīmētie produktivitātes celšanas pasākumi pie ļoti strauji krītoša iedzīvotāju skaita.

I.Šteinbuka papildina, ka ziņojuma pirmajā daļā ir iezīmēti arī Latvijas nākotnes attīstības scenāriji, un informē, ka ziņojumā plānots iekļaut arī Padomes locekļu secinājumus. Kā arī informē, ka ziņojums tiks iesniegts Ekonomikas ministrijai (turpmāk – *EM*) un Eiropas Komisijai (turpmāk – *EK*) 2022. gada janvāra vidū.

2. Diskusija par Latvijas produktivitātes ziņojuma 2021 rekomendācijām

A.Piebalgs uzteic ziņojuma kvalitāti, analīzes pamatīgumu un ierosina secinājumu daļu sastrukturizēt savādāk, izceļot būtiskākās rekomendācijas.

J.Endziņš pozitīvi novērtē ziņojumu un ierosina secinājumu daļā atsevišķi izdalīt sadaļu, kas veltīta rīcībpolitikai. Kā arī ierosina tikties ar Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidentu Ivaru Kalviņu, lai pārrunātu inovāciju sistēmas attīstību un saprastu, kādas ir nepieciešamās praktiskās rīcības sistēmas pilnveidošanai, kas būtu jāiekļauj ziņojumā.

L.Straujuma atzinīgi novērtē ziņojumu, īpaši akcentējot attālinātā darba pētījumu. Ierosina secinājumu daļu strukturēt koncentrētāk un izceļ satraucoši straujo darbaspēka izmaksu pieaugumu attiecībā pret produktivitāti, slikto eksporta produktivitāti un nepieciešamo

produktivitātes veicināšanu maziem un vidējiem uzņēmumiem. L.Straujuma aicina nākamā gada ziņojumā pievērsties padziļinātam enerģētikas nozares pētījumam.

J.Binde piekrīt iepriekš teiktajam par ziņojuma kvalitāti un nepieciešamību secinājumu daļu labāk strukturēt. Ierosina secinājumu daļu sadalīt pa blokiem, lai secinājumi būtu labāk uztverami un būtu skaidra nepieciešamā rīcība katrā izdalītajā jomā. J.Binde norāda uz sekojošiem jautājumiem, kas būtu secinājumos jāprecizē: 1) Pie nozarēm, kur var veidoties darbaspēka nepietiekamība STEM terminu, kas ietver zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas virzienus (Science, technology, engineering and mathematics), paplašināt uz STEAM - zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu, mākslas un matemātikas virziens, jo tieši mākslas (Arts) komponents stimulē inovācijas; 2) IKT infrastruktūras nodrošināšanai šobrīd var izmantot ne tikai fiksētās, bet arī mobilas komunikācijas, tāpēc būtu jāveido maģistrālie tīkli nevis jāinvestē fiksētās platjoslas pārklājuma nodrošināšanai visā Latvijā. J.Binde akcentē, ka straujais darbaspēka izmaksu pieaugums attiecībā pret produktivitāti nav viennozīmīgi aplūkojams, jo uzņēmējiem Latvijā globālā darba tirgus apstākļos ir jāspēj noturēt augsti kvalificētu darba spēku. J.Binde uzsver izglītības nozīmi STEAM jomā valsts produktivitātes attīstībā un uzteic Latvijas digitālās attīstības līmeni uz pasaules fona.

L.Meņģelsone pievienojas iepriekš izteiktajiem viedokļiem un Covid-19 kontekstā norāda uz pārkvalifikācijas veicināšanas nepieciešamību darbaspēkam visvairāk cietušajās nozarēs. L.Meņģelsone akcentē, ka kooperācijas elements ir būtisks produktivitātei kā maziem un vidējiem uzņēmumiem, tā līdzdalībai globālajās vērtību ķēdēs, kooperācija ne tikai veicinātu produktivitāti, bet arī uzņēmumiem piedotu veikspēju un iespējas. Lai izvairītos no “mēroga problēmas slazda”, L.Meņģelsone vērš uzmanību uz platformu veidošanas nepieciešamību, īpaši, inovāciju jomā, kur ar vienotu kopsaucēju sadarbotos lielie uzņēmumi un valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības. L.Meņģelsone uzteic ziņojuma kvalitāti un piekrīt iepriekš norādītajam par secinājumu daļas pārstrukturizēšanas nepieciešamību.

E.Valantis arī piekrīt iepriekš izteiktajiem viedokļiem un atzinīgi novērtē ziņojumu. E.Valantis uzsver inovāciju, zinātnes un pētniecības nozīmīgumu produktivitātes veicināšanā un konkrētas rīcībpolitikas nepieciešamību zinātnes un pētniecības attīstībai. E.Valantis atzīmē valsts kapitālsabiedrību neizmantoto potenciālu un ēnu ekonomikas problēmu, kā arī eksporta nozīmi valsts produktivitātē. E.Valantis arī norāda uz nepieciešamām pārdomātām publiskām investīcijām infrastruktūrā.

J.Binde papildina ar priekšlikumu valstij veidot platformas, vienotu sistēmu maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas būtu kā atbalsts finanšu plānošanas, grāmatvedības uzskaites un nodokļu jautājumos un kas varētu atvieglotu ēnu ekonomikas situāciju. L.Straujuma ierosina šo priekšlikumu iekļaut pie ziņojuma rekomendācijām.

L.Meņģelsone atgādina par pirms gadiem izteiktu priekšlikumu, ēnu ekonomikas mazināšanai, mazajiem un mikro uzņēmumiem veidot “uzņēmējdarbības kontu”, kurā atspoguļotos visa uzņēmuma uzņēmējdarbība un kuram būtu piekļuve arī Valsts ieņēmumu dienestam, un ierosina šo priekšlikumu iekļaut ziņojumā.

I.Šteinbuka informē, ka ziņojums tiks papildināts līdz 2022. gada 10. janvārim un tiks izsūtīts Padomes locekļiem saskaņošanai. Runājot par nākamā gada ziņojumu un nepieciešamiem produktivitātes faktoru pētījumiem, I.Šteinbuka atgādina, ka, lai plānotu nākamā gada ziņojuma darbu un piesaistītu augsti kvalificētu pētnieku komandu, ir nepieciešams finansējums.

Klātesošo diskusija par finansējumu ikgadējam produktivitātes ziņojumam.

Nolēma:

- 2.1. Sagatavot vēstuli ekonomikas ministram, finanšu ministram un premjerministram ar pamatojumu finansējuma piešķiršanai ikgadējam produktivitātes pētījumam, vēstuli saskaņot ar Padomes locekļiem;
- 2.2. Tikties Padomes sēdē 2022. gada janvāra vidū, lai apstiprinātu gala ziņojumu.

3. Latvijas Produktivitātes institūta “LU domnīca LV PEAK” pētījuma priekšlikums

Ziņo: I.Šteinbuka

Laika trūkuma dēļ darba kārtības jautājums tiek pārcelts uz nākamo sēdi.

Sēdi slēdz plkst. 14:30

Padomes priekšsēdētājs	(paraksts*)	G. Bērziņš
Sēdes sekretāre	(paraksts*)	M. Belasova

* ŠIS DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU